

Рівненський державний гуманітарний університет

Кафедра менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК23 «Медичний менеджмент»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність

073 „Менеджмент”

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма

Менеджмент

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, факультет документальних комунікацій, менеджменту,

технологій та фізики

(назва інституту, факультету,)

2021– 2022 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Медичний менеджмент**» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент», освітньо-професійною програмою «Менеджмент»

Мова навчання українська

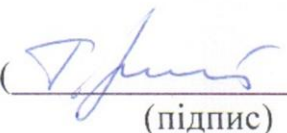
Розробники: Височанський Василь Іванович, старший викладач
Микитин Тарас Миронович, доцент кафедри менеджменту, к.т.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол від “30” серпня 2021 року № 8

Завідувач кафедри менеджменту

Микитин Т.М
(прізвище та ініціали)

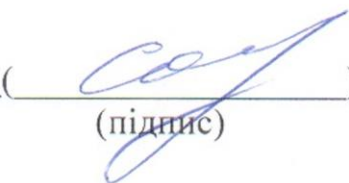
()
(підпис)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “31” серпня 2021 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

Савченко О.Р.
(прізвище та ініціали)

()
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів — 3.0	Галузь знань 07 „Управління та адміністрування”	Вибіркова	
	Напрямок підготовки		
Модулів — 1	Спеціальність (професійне спрямування): 073 „Менеджмент”	Рік підготовки:	
Змістових модулів — 1		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання Визначення категорії об'єкта роздрібної торгівлі (за вибором студента)		Семестр	
Загальна кількість годин — 90		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних — 4 самостійної роботи студента — 4	Освітній ступінь: магістр	16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
Вид контролю: залік			
Передумови для вивчення дисципліни: Менеджмент організацій, ділове адміністрування, управління змінами, управління розвитком персоналу, психологія управління			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування теоретичних засад сучасного управлінського мислення з раціональним використанням спеціальних знань у галузі управління закладами охорони здоров'я. Набуття практичних навичок та вмінь з технології управління медичними та фармацевтичними структурами.

Предмет дисципліни: системи медичного менеджменту (СЕМ), й сучасні інструменти розробки та впровадження цих систем.

Завдання:

1. Основні напрямки реформування в галузі охорони здоров'я України;
2. Системний підхід до організації галузі охорони здоров'я;
3. Наукові основи менеджменту в охороні здоров'я;
4. Концепція первинної медико-санітарної допомоги;
5. Моделі управління і роль керівника в управлінні закладами охорони здоров'я на засадах сімейної медицини.
6. Ринкові підходи до оплати праці медичного персоналу, який працює на засадах сімейної медицини

При цьому здобувач вищої освіти набуває вмінь:

- технології управління та організації діяльності конкретного медичного закладу по наданню медико-санітарної допомоги міському або сільському населенню;
- складання планів діяльності закладу охорони здоров'я з використанням системної методології та сучасних комплексних стандартів;
- аналізу роботи та ефективності управління медичними, фармацевтичними виробничими підрозділами та закладами за відповідними методиками;
- оцінки якості медичної допомоги за відповідними методиками та стандартами.

3. Очікувані результати навчання

Компетентності, яких набуває студент при вивченні дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми

Загальні компетентності (ЗК)	Фахові компетентності (ФК)
<p>ЗК1. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p>	<p>СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.</p> <p>СК9. Здатність аналізувати та структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення, та забезпечувати їх реалізацію.</p>

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми (ПРН)

Р1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

Р3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

Р6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного

законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Моделі організації та фінансування охорони здоров'я.

Загальні принципи формування моделі охорони здоров'я. Норми і стандарти, викладені у правових актах міжнародних організацій щодо формування моделі охорони здоров'я.

Ринкова модель організації охорони здоров'я. Соціальна модель охорони здоров'я. Суспільно-приватна модель охорони здоров'я. Медичне страхування як система організаційних та фінансових заходів. Досвід країн Східної та Центральної Європи із запровадження системи медичного страхування.

Тема 2. Тенденції розвитку системи охорони здоров'я.

Система охорони здоров'я у Польщі: види медичних закладів, оплата послуг медичних установ. Система охорони здоров'я у Естонії: право на одержання медичних послуг, проблеми у секторі охорони здоров'я. Система охорони здоров'я у Болгарії: законодавча база, структура НФОМС, стан реформування галузі. Система охорони здоров'я у Угорщині: постачальники медичних послуг, фінансування галузі. Система охорони здоров'я у Чеській республіці: система надання медичної допомоги.

Тема 3. Міжнародні принципи організації охорони здоров'я населення.

Міжнародні принципи формування державної політики в галузі охорони здоров'я. Загальні засади, проголошені Оттавською хартією. Загальні міжнародні принципи надання медичної допомоги: принцип доступності медичної допомоги; міжнародний кодекс медичної етики; принципи національних систем охорони здоров'я. Декларація про права пацієнта. Міжнародні принципи надання медичної допомоги сільському населенню.

Тема 4. Система охорони здоров'я в Україні.

Конституційні норми щодо забезпечення державою охорони здоров'я населення. Основи законодавства України про охорону здоров'я. Реалізація державної політики з охорони здоров'я населення через органи державної влади України. Завдання та обов'язки, покладені на міністерство охорони здоров'я України. Функції МОЗ України. Державне регулювання забезпечення санітарно-гігієнічного благополуччя населення України.

Система охорони здоров'я України: національний рівень; регіональний рівень; субрегіональний рівень. Система управління охороною здоров'я України: первинна лікувально-профілактична допомога; спеціалізована (вторинна) лікувально-профілактична допомога; високоспеціалізована (третинна) лікувально-профілактична допомога.

Тема 5. Заклади охорони здоров'я як об'єкт управління.

Первинна медико-санітарна допомога. Роль амбулаторно-поліклінічних закладів в системі охорони здоров'я. Структура і управління амбулаторно-поліклінічною службою міста. Медамбулаторія (структура, штати, управління, функції, завдання). Поліклініка (структура, штати, управління, функції, завдання). Основні структурні підрозділи поліклініки та координація їх роботи. Реєстратура. Дільничний принцип роботи. Відділення дільничних лікарів-терапевтів (штати, управління, організація роботи, основні задачі, функціональні обов'язки працівників). Відділення вузьких спеціалістів (штати, управління, основні задачі, функціональні обов'язки працівників). Діагностичне відділення (штати, управління, основні задачі, функціональні обов'язки працівників). Відділення профілактики. Відділення реабілітації. Стоматологічне відділення (структура, штати, задачі). Денний стаціонар поліклініки (організація роботи, задачі). Допоміжні служби (бухгалтерія, господарський підрозділ).

Дитяча поліклініка (структура, штати, управління). Організація роботи дитячої поліклініки (дільничний принцип, профілактична робота в дитячих колективах, диспансеризація дітей).

Жіноча консультація (структура, завдання). Організація первинної акушерсько-гінекологічної допомоги працюючим та непрацюючим жінкам. Показники діяльності жіночих консультацій.

Амбулаторно-поліклінічні заклади відомств, підприємств, установ, навчальних закладів. Структура, штати, управління, особливості фінансування. Функції та задачі.

Організація роботи станції швидкої допомоги та відділень невідкладної допомоги. Структура, управління, функції. Організація роботи бригад швидкої допомоги.

Особливості надання первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини.

Показники організаційної діяльності лікувально-профілактичних закладів. Методики розрахунку та аналізу показників первинної медико-санітарної допомоги

Вторинна та третинна медична допомога. Роль міських лікарень, консультативних поліклінік, диспансерів, кафедральних клінік, НДІ та вузькоспеціалізованих медичних центрів в наданні вторинної та третинної медико-санітарної допомоги. Організація вторинної медичної допомоги в міській лікарні: терапевтичне, хірургічне, неврологічне, травматологічне, дитяче, пологове, гінекологічне відділення (штати, управління, функції, задачі, показники діяльності). Організація вторинної та третинної медичної допомоги в спеціалізованих відділеннях та лікарнях (офтальмологічні, кардіологічні, туберкульозні, інфекційні та інші); диспансерах, типи диспансерів, організація роботи, управління, задачі.

Організація третинної медичної допомоги в клініках НДІ, кафедральних клініках та вузькоспеціалізованих медичних центрах. Організація роботи. Основні види третинної медичної допомоги. Зв'язок

закладів, які надають третинну медичну допомогу з первинною ланкою системи охорони здоров'я.

Тема 6. Управління технологічними процесами при наданні медичної допомоги.

Технологій, які використовуються при наданні медичної допомоги: загальні технології лікування та діагностики; біотехнології, нанотехнології, технології генної інженерії діагностики та лікування; інформаційні технології; технології інформаційно-організаційного забезпечення; технології інформаційно-технічного забезпечення; управлінські технології; хіміко-фармацевтичні технології.

Стандартизація медичної допомоги. Поняття про стандартизацію. Порядок розробки стандартів надання медичної допомоги. Стандарти за обов'язковістю виконання: державні соціальні стандарти; стандарти-рекомендації. Стандарти за ієрархією застосування: міжнародні; національні; регіональні; локальні. Види стандартів: стандарти на ресурси охорони здоров'я; стандарти організації медичних служб та закладів охорони здоров'я; технологічні стандарти; стандарти програм медичної допомоги; комплексні стандарти. Моніторинг за дотриманням державних соціальних нормативів у закладах охорони здоров'я.

Тема 7. Управління персоналом закладу охорони здоров'я.

Основні елементи управління персоналом в галузі охорони здоров'я. Підготовка управлінських кадрів для галузі охорони здоров'я. Атестація медичних кадрів в Україні. Система підготовки медичних кадрів в Україні. Додипломна та післядипломна освіта молодших спеціалістів з медичною освітою. Додипломна і післядипломна підготовка лікарів. Атестація лікарів на присвоєння кваліфікаційних категорій. Система кваліфікаційних вимог до управлінського та медичного персоналу лікувально-профілактичних закладів.

Тема 8. Оплата праці медичних працівників.

Організація та оплата праці працівників закладів охорони здоров'я. Особливості організації праці працівників охорони здоров'я. Оплата праці працівників закладів охорони здоров'я. Визначення посадових окладів працівників закладів охорони здоров'я. Оплата праці керівників закладів охорони здоров'я, їх заступників та керівників структурних підрозділів. Оплата праці лікарів. Оплата праці за тарифними ставками та окладами працівників аптечних закладів. Підвищення посадових окладів: за наявністю кваліфікаційних категорій; за оперативне втручання; за диплом з відзнакою; за керування санітарним транспортом; у зв'язку зі шкідливими і важкими умовами праці; за підвищену складність та напруженість робіт. Доплати: види доплат працівників закладів охорони здоров'я. Надбавки: види надбавок працівників закладів охорони здоров'я. Оплата праці за чергування вдома та в стаціонарі. Відрядна оплата праці.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усьог о	у т.ч.			усьог го	у т.ч.		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Моделі організації та фінансування охорони здоров'я.	10	2		8	10			10
Тенденції розвитку системи охорони здоров'я.	12	2	2	6	11	1		10
Міжнародні принципи організації охорони здоров'я населення.	12	2	2	6	12	1	1	10
Система охорони здоров'я в Україні.	12	2	2	8	12	1	1	10
Заклади охорони здоров'я як об'єкт управління.	10	2	2	6	11		1	10
Управління технологічними процесами при наданні медичної допомоги.	10	2	2	6	11	1		10
Управління персоналом закладу охорони здоров'я.	12	2	2	8	12	1	1	10
Оплата праці медичних працівників.	12	2	2	8	11	1		10
Усього	90	16	14	60	90	6	4	80

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення моделей організації та фінансування охорони здоров'я.	2
2	Дослідження тенденцій розвитку системи охорони здоров'я.	2
3	Міжнародні принципи організації охорони здоров'я населення.	2
4	Аналіз системи охорони здоров'я в Україні.	2
5	Вивчення особливостей управління технологічними процесами при наданні медичної допомоги.	2
6	Дослідження управління персоналом закладу охорони здоров'я.	2
7	Оплата праці медичних працівників.	2
Разом		14

7. Самостійна робота

№	Тематика	К-сть
1.	Ринкова модель охорони здоров'я	2
2.	Соціальна модель охорони здоров'я	2
3.	Суспільно-приватна модель охорони здоров'я.	2
4.	Медичне страхування.	2
5.	Система охорони здоров'я у Франції.	2
6.	Система охорони здоров'я у США: програма Медікер, програма Медікейд; види медичного страхування.	2

№	Тематика	К-сть
7.	Система охорони здоров'я у Німеччині: поняття про принцип солідарності, принцип субсидіарності, система охорони здоров'я.	2
8.	Система охорони здоров'я у Японії: національна система страхування здоров'я; система страхування осіб найманої праці.	2
9.	Міжнародні принципи надання медичної допомоги сільському населенню.	2
10.	Загальні міжнародні принципи надання медичної допомоги.	2
11.	Декларація про права пацієнта.	2
12.	Державна політика України у галузі охорони здоров'я населення.	2
13.	Система управління охороною здоров'я України.	2
14.	Міністерство охорони здоров'я України: функції, завдання.	2
15.	Функції та завдання Державної служби лікарських засобів та виробів медичногопризначення.	2
16.	Державне регулювання виробництва та реалізації лікарських засобів.	2
17.	Первинна медико-санітарна допомога в Україні.	2
18.	Дитячі медичні заклади.	2
19.	Лікувально-профілактичні заклади, особливості роботи та управління ними.	2
20.	Вторинна та третинна медична допомога.	2
21.	Технологій, які використовуються при наданні медичної допомоги.	2
22.	Стандартизація медичної допомоги.	2
23.	Підготовка управлінських кадрів для галузі охорони здоров'я.	2
24.	Система кваліфікаційних вимог до управлінського та медичного персоналу.	2
25.	Атестація медичних кадрів в Україні.	2
26.	Особливості організації праці працівників охорони здоров'я.	2
27.	Оплата праці керівників закладів охорони здоров'я.	2
28.	Види доплат працівників закладів охорони здоров'я..	2
29.	Відрядна оплата праці..	2
30.	Особливості оплати праці у приватних медичних закладах.	2
Всього		60

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання виконується у формі:

1) *написання реферату чи дайджесту статей на задану тему:*

1. Загальні принципи формування моделі охорони здоров'я.
2. Норми і стандарти, викладеними у правових актах Організації Об'єднаних Націй (ООН), Ради Європи (РЄ), Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я (ВООЗ), Міжнародної Організації Праці (МОП) щодо формування моделі охорони здоров'я.
2. Ринкова модель організації охорони здоров'я.
3. Соціальна модель охорони здоров'я.
4. Суспільно-приватна модель охорони здоров'я.
5. Медичне страхування як система організаційних та фінансових заходів.
6. Досвід країн Східної та Центральної Європи із запровадження системи медичного страхування.

7. Система охорони здоров'я у Франції.
8. Система охорони здоров'я у Великобританії: складові системи NPSM.
8. Система охорони здоров'я у Канаді.
9. Система охорони здоров'я у Швеції. Система охорони здоров'я у США: програма Медікер, програма Медікейд; види медичного страхування.
10. Система охорони здоров'я у Німеччині: поняття про принцип солідарності, принцип субсидіарності, система охорони здоров'я.
11. Система охорони здоров'я у Італії та Швейцарії.
12. Система охорони здоров'я у Японії: національна система страхування здоров'я; система страхування осіб найманої праці.
13. Система охорони здоров'я у Фінляндії, Бельгії, Австрії.
14. Система охорони здоров'я у Польщі: види медичних закладів, оплата послуг медичних установ.
15. Система охорони здоров'я у Естонії: право на одержання медичних послуг, проблеми у секторі охорони здоров'я.
16. Система охорони здоров'я у Болгарії.
17. Система охорони здоров'я у Угорщині: постачальники медичних послуг, фінансування галузі.
18. Система охорони здоров'я у Чеській республіці: система надання медичної допомоги.
26. Міжнародні принципи формування державної політики в галузі охорони здоров'я. Загальні засади, проголошені Оттавською хартією.
27. Загальні міжнародні принципи надання медичної допомоги: принцип доступності медичної допомоги: міжнародний кодекс медичної етики; принципи національних систем охорони здоров'я.
28. Декларація про права пацієнта.
29. Міжнародні принципи надання медичної допомоги сільськомунаселенню.
30. Конституційні норми щодо забезпечення державою охорони здоров'я населення.
31. Основи законодавства України про охорону здоров'я.
32. Реалізація державної політики з охорони здоров'я населення через органи державної влади України
33. Завдання та обов'язки, покладені на міністерство охорони здоров'я України.
34. Функції МОЗ України.
35. Державне регулювання забезпечення санітарно-гігієнічного благополуччя населення України.
36. Система охорони здоров'я України: національний рівень; регіональний рівень; субрегіональний рівень.
37. Система управління охороною здоров'я України: первинна лікувально-профілактична допомога; спеціалізована (вторинна) лікувально-профілактична допомога; високоспеціалізована (третинна) лікувально-профілактична допомога.
47. Роль амбулаторно-поліклінічних закладів в системі охорони здоров'я. Структура і управління амбулаторно-поліклінічною службою міста.

48. Медамбулаторія (структура, штати, управління, функції, завдання).
- Поліклініка (структура, штати, управління, функції, завдання).
49. Дитяча поліклініка (структура, штати, управління).
50. Жіноча консультація (структура, завдання).
50. Амбулаторно-поліклінічні заклади відомств, підприємств, установ, навчальних закладів.
51. Організація роботи станції швидкої допомоги та відділень невідкладної допомоги.
51. Особливості надання первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини.
52. Організація вторинної медичної допомоги в міській лікарні.
53. Організація третинної медичної допомоги в клініках НДІ, кафедральних клініках та вузькоспеціалізованих медичних центрах.
54. Технології, які використовуються при наданні медичної допомоги
55. Стандартизація медичної допомоги.
56. Порядок розробки стандартів надання медичної допомоги.
57. Види стандартів медичної допомоги.
58. Моніторинг за дотриманням державних соціальних нормативів у закладах охорони здоров'я.
59. Клінічний протокол. Регіональні клініко-економічні стандарти медичної допомоги.
60. Основні елементи управління персоналом в галузі охорони здоров'я.
61. Підготовка управлінських кадрів для галузі охорони здоров'я.
62. Атестація медичних кадрів в Україні.
63. Система підготовки медичних кадрів в Україні.
64. Додипломна освіта молодших спеціалістів з медичною освітою
65. Післядипломна освіта молодших спеціалістів з медичною освітою.
66. Додипломна підготовка лікарів.
67. Післядипломна підготовка лікарів.
69. Атестація лікарів на присвоєння кваліфікаційних категорій.
70. Система кваліфікаційних вимог до управлінського персоналу лікувально-профілактичних закладів.
71. Система кваліфікаційних вимог до молодших спеціалістів з медичною освітою.
72. Система кваліфікаційних вимог до лікарів.
73. Особливості організації праці працівників охорони здоров'я.
74. Оплата праці працівників закладів охорони здоров'я.
75. Визначення посадових окладів працівників закладів охорони здоров'я.
76. Оплата праці керівників закладів охорони здоров'я, їх заступників.
77. Оплата праці керівників структурних підрозділів закладів охорони здоров'я.
78. Оплата праці лікарів.
79. Оплата праці за тарифними ставками та окладами працівників аптечних закладів.
80. Підвищення посадових окладів: за наявністю кваліфікаційних категорій;

за керування санітарним транспортом.

81. Підвищення посадових окладів за оперативне втручання; за диплом з відзнакою

81. Підвищення посадових окладів у зв'язку зі шкідливими і важкими умовами праці. Підвищення посадових окладів за підвищену складність та напруженість робіт.

82. Доплати: види доплат працівників закладів охорони здоров'я.

83. Надбавки: види надбавок працівників закладів охорони здоров'я.

84. Оплата праці за чергування вдома та стаціонарі.

85. Відрядна оплата праці.

9. Методи навчання

1. Базові конспекти лекцій.
2. Лекції на електронних носіях.
3. Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях.
4. Пояснення, бесіди, дискусії, дослідницькі роботи;

10. Методи оцінювання:

- усне опитування;
- тестування;
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- залік.

11. Методи контролю:

- опитування на практичних заняттях, індивідуальних консультаціях;
- розв'язування практичних задач;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- тестування;
- виконання модульної контрольної роботи;
- залік.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								ІНДЗ	МК	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
5	10	5	10	10	5	10	10	6+10	14	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

- ✓ опорний конспект лекцій з дисципліни «Медичний менеджмент»;
- ✓ методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Медичний менеджмент».

15.Рекомендована література

1. Баєва О.В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я. Навчальний посібник. Ел. ресурс: <https://westudents.com.ua/knigi/301-menedjment-u-galuzi-ohoroni-zdorovya-bava-ov.html>
2. Баєва О.В., Чебан В.І. Менеджмент та організація роботи лікувально-профілактичних закладів. Навч. посібник. Ч.1 – 2013. – 372 с.
3. Баєва О.В., Чебан В.І. Менеджмент та організація роботи лікувально-профілактичних закладів. Навч. посібник. Ч.2 – 2013. – 308 с.
4. Баєва О.В. Страхова медицина і медичне страхування: навч. посіб./О.В.Баєва.- К.: ВД "Персонал", 2013.-432 с.
5. Баєва О.В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я: Навч. посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2008.- 640 с.
6. Баєва О.В., Чебан В.І. Економіка та підприємництво в охороні здоров'я. Навч. посібник. –Видавництво БДМУ, 2013. – 360 с.
7. Белошапка В.А., Загорий Г.В., Усенко В.А. Стратегическое управление и маркетинг в практике фармацевтических фирм: Учебное изд.- К.:РИА “Тріумф”, 2001.- 368 с.
8. Гладун З.С. Державне управління в галузі охорони здоров'я.- Тернопіль: Укрмедкнига, 1999.- 312 с.
9. Лехан В.М., Іпатов А.В., Борвінко Е.В., Крічкова Л.В., Заков О.Л. Організація роботи лікаря загальної практики (сімейного лікаря).- Д.: АРТ_ПРЕС, 2002.- 370 с.

10. Менеджмент в охороні здоров'я : Структура та поведінка організацій охорони здоров'я / За ред. С.Шортела та А.Калюжного.- К.: Основи, 1998.- 560 с.

11. Охорона громадського здоров'я: управлінські аспекти: Навч. Посіб./ Л.Жаліло, І. Солоненко, Б.Волос та ін.; Кер. Авт.кол. Л.Жаліло.-К.: Вид-во УАДУ, 2001.-144 с.

12. Приходський О. О., Морарь Л. М., Голяченко А. О. Управління охороною здоров'я (вступ до теорій, концептів, технологій). — Т. : Лілея, 2001. —65с.

13. Радиш Я.Ф. Державне управління охороною здоров'я в Україні : генезис, проблеми та шляхи реформування.-К.: Вид-во УАДУ, 2001.-360 с.

14. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка-Тернопіль: Укрмедкнига, 2000.- 680 с.

16. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека РДГУ: <http://server.rdgu-dkm.rv.ua/library/>

Робоча програма дисципліни «Медичний менеджмент» перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри менеджменту.

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
 Завідувач кафедри _____ (_____)
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
 Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма дисципліни «Медичний менеджмент» перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри менеджменту.

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
 Завідувач кафедри _____ (_____)
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
 Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)
 (підпис) (прізвище та ініціали)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Медичний менеджмент
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач (і)	Височанський Василь Іванович Микитин Тарас Миронович
Профайл викладача (ів) на сайті кафедри, в соцмережі	https://cutt.ly/SQZxm1u
Е-mail викладача:	Електронна адреса vi2102@i.ua
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	https://drive.google.com/drive/folders/17FFJYH_VUq9Wdkx-zHKMD1XN_2OsRzBxM?usp=sharing
Мова викладання	українська
Консультації	<i>Очні консультації: 30 год, субота 14-00 - 15-40 Он лайн- консультації: Розклад присутності викладача на спеціальному форумі.</i>

Цілі навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування теоретичних засад сучасного управлінського мислення з раціональним використанням спеціальних знань у галузі управління закладами охорони здоров'я. Набуття практичних навичок та вмінь з технології управління медичними та фармацевтичними структурами.

Завдання дисципліни

- Обґрунтування необхідності реформування в галузі охорони здоров'я України;
- Формування системного підходу до організації галузі охорони здоров'я;
- Використання наукових основ менеджменту в охороні здоров'я;
- Оцінювання концепції первинної медико-санітарної допомоги;
- Використання моделей управління і роль керівника в управлінні закладами охорони здоров'я на засадах сімейної медицини;
- Формування ринкових підходів до оплати праці медичного персоналу, який працює на засадах сімейної медицини.

Код та назва компетентності:

- ЗК1.** Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК5.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- СК4.** Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.
- СК9.** Здатність аналізувати та структурувати проблеми організації,

приймати ефективні управлінські рішення, та забезпечувати їх реалізацію.

Код та формулювання програмних результатів навчання:

Р1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

Р3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

Р6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Медичний менеджмент» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: «Менеджмент організацій», «Ділове адміністрування», «Управління змінами», «Управління розвитком персоналу», «Психологія управління».

Мотивація здобувачів вищої освіти – використання набутих знань у практичній діяльності.

Спільна (групова) діяльність – проведення дискусій.

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти передбачає виконання індивідуального завдання однієї з тем медичного менеджменту.

Перелік тем

Змістовий модуль № 1

- 1.1. Моделі організації та фінансування охорони здоров'я.
- 1.2. Тенденції розвитку системи охорони здоров'я.
- 1.3. Міжнародні принципи організації охорони здоров'я населення..
- 1.4. Система охорони здоров'я в Україні..
- 1.5. Заклади охорони здоров'я як об'єкт управління.
- 1.6. Управління технологічними процесами при наданні медичної допомоги.
- 1.7. Управління персоналом закладу охорони здоров'я.
- 1.8. Оплата праці медичних працівників.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна

1. Баєва О.В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я. Навчальний посібник. Ел. ресурс: <https://westudents.com.ua/knigi/301-menedjment-u-galuz-ohoroni-zdorovya-bava-ov.html>
2. Баєва О.В., Чебан В.І. Менеджмент та організація роботи лікувально-профілактичних закладів. Навч. посібник. Ч.1 – 2013. – 372 с.
3. Баєва О.В., Чебан В.І. Менеджмент та організація роботи лікувально-профілактичних закладів. Навч. посібник. Ч.2 – 2013. – 308 с.
4. Гладун З.С. Державне управління в галузі охорони здоров'я.-

Тернопіль: Укрмедкнига, 1999.- 312 с.

5. Баєва О.В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я: Навч. посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2008.- 640 с.

Додаткова

1. Баєва О.В. Страхова медицина і медичне страхування: навч. посіб./О.В.Баєва.- К.: ВД "Персонал", 2013.-432 с.

2. Баєва О.В., Чебан В.І. Економіка та підприємництво в охороні здоров'я. Навч. посібник. –Видавництво БДМУ, 2013. – 360 с.

3. Белошапка В.А., Загорий Г.В., Усенко В.А. Стратегическое управление и маркетинг в практике фармацевтических фирм: Учебное изд.- К.:РИА “Тріумф”, 2001.- 368 с.

4. Лехан В.М., Іпатов А.В., Борвінко Е.В., Крічкова Л.В., Заков О.Л. Організація роботи лікаря загальної практики (сімейного лікаря).- Д.: АРТ_ПРЕС, 2002.- 370 с.

5. Менеджмент в охороні здоров'я : Структура та поведінка організацій охорони здоров'я / За ред. С.Шортела та А.Калюжного.- К.: Основи, 1998.- 560 с.

6. Охорона громадського здоров'я: управлінські аспекти: Навч. Посіб./ Л.Жаліло, І. Солоненко, Б.Волос та ін.; Кер. Авт.кол. Л.Жаліло.-К.: Вид-во УАДУ, 2001.-144 с.

7. Приходський О. О., Морарь Л. М., Голяченко А. О. Управління охороною здоров'я (вступ до теорій, концептів, технологій). — Т. : Лілея, 2001. —65с.

8. Радиш Я.Ф. Державне управління охороною здоров'я в Україні : генезис, проблеми та шляхи реформування.-К.: Вид-во УАДУ, 2001.-360 с.

9. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка-Тернопіль: Укрмедкнига, 2000.- 680 с.

Посилання на сайти

1. Верховна Рада України. Офіційний веб-портал [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://rada.gov.ua/>

2. Електронна бібліотека РДГУ: <http://server.rdgu-dkm.rv.ua/library/>

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, інше обладнання для:

- комунікації та опитувань
- виконання домашніх завдань
- виконання завдань самостійної роботи
- проходження тестування (поточний, модульний, підсумковий контроль).

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Microsoft Office Excel, Microsoft Office PowerPoint.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності(згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК1	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні	P1	Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах	МН1, МН2, МН4	МО10, МО2, МО7
		P3	Проектувати ефективні системи управління організаціями	МН1, МН2, МН4	МО10, МО2, МО7
		P6	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність	МН1, МН4	МО10, МО2
ЗК5	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)	P6	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність	МН1, МН2, МН6	МО10, МО2
СК4	Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації	P3	Проектувати ефективні системи управління організаціями	МН1, МН2	МО10, МО2, МО7
СК9	Здатність аналізувати та структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення, та забезпечувати їх реалізацію	P1	Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах	МН1, МН2	МО10, МО2, МО7

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

МН1 –словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 –практичний метод (практичні заняття);

МН3 –наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою

(конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота.

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

МО2 – усне або письмове опитування

МО4 – тестування;

МО5 – командні проєкти;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО9 – захист лабораторних і практичних робіт;

МО10 – залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни «Медичний менеджмент»

Поточне тестування та самостійна робота								Сума	
Змістовний модуль 1							ІНДЗ		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	20	100
7	7	7	7	8	8	8	8		
Модульний контроль - 20									

Система та критерії оцінювання у Рівненському державному гуманітарному університеті

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє	Достатній	добре	

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
			теоретичним матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	(конструктивно-варіативний)		
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового модульного контролю) за графіком екзаменаційної сесії. Залік виставляється за результатами поточного модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність,

Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не)допустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.